

Аспекти створення та функціонування благодійного фонду. Оформлення благодійної допомоги

Ввезення гуманітарної допомоги на територію України регулює Закон України «Про гуманітарну допомогу». Згідно цього Закону, *«гуманітарна допомога – цільова адресна безоплатна допомога в грошовій або натуральній формі, у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань, або допомога у вигляді виконання робіт, надання послуг, що надається іноземними та вітчизняними донорами із гуманних мотивів отримувачам гуманітарної допомоги в Україні або за кордоном, які потребують її у зв'язку з соціальною незахищеністю, матеріальною незабезпеченістю, важким фінансовим становищем, виникненням надзвичайного стану (...)»*. Гуманітарна допомога є різновидом благодійництва і має спрямовуватися відповідно до обставин, об'єктивних потреб, згоди її отримувачів та за умови дотримання вимог статті 3 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації».

Отримувачі гуманітарної допомоги – юридичні особи, яких зареєстровано в установленому Кабінетом Міністрів України порядку в Єдиному реєстрі отримувачів гуманітарної допомоги. Серед них – благодійні організації, створені в порядку, визначеному Законом України «Про благодійну діяльність та благодійні організації».

Набувачі гуманітарної допомоги – фізичні та юридичні особи, які її потребують і яким вона безпосередньо надається.

Підставою для **започаткування процедури** визнання допомоги гуманітарною є письмова пропозиція донора про її надання.

Підставою для здійснення гуманітарної допомоги в Україні є письмова згода отримувача гуманітарної допомоги на її одержання.

Переміщення товарів через митний кордон України здійснюється в пунктах пропуску. Перелік пунктів пропуску, де здійснюється переміщення товарів через митний кордон України, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 435.

Гуманітарний товар пропускається через митний кордон України в першочерговому порядку без обов'язкового попереднього митного декларування та без сплати митних платежів за умови наявності його отримувача у Єдиному реєстрі отримувачів гуманітарної допомоги. Це передбачає Порядок митного оформлення вантажів гуманітарної допомоги, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2000 № 544.

Форми та обсяги контролю вантажу обирають митниці (митні пости) на підставі результатів застосування системи управління ризиками. Це передбачає стаття 320 Митного кодексу. Не допускаються визначення форм та обсягів митного контролю іншими органами державної влади, а також участь їх посадових осіб у здійсненні митного контролю. Форми митного контролю визначає стаття 336 МКУ.

У всіх випадках відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні, випуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення оформлюється картка відмови. Це передбачають пункти 7.1. і 7.2. Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа, затвердженого наказом Міністерства фінансів України 30.05.2012 № 631. Форма такої картки наведена в додатку 2 до цього порядку. В ній зазначаються причини відмови, роз'яснення вимог та інформація про порядок оскарження рішення про відмову.

Етапи створення Благодійного фонду – набувача гуманітарної

ДОПОМОГИ

1. Заснування Благодійного фонду, – ЗУ «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 5 липня 2012 року № 5073-VI
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17>
2. Внесення Благодійного фонду в Реєстр отримувачів гуманітарної допомоги, – Постанова КМУ від 30 січня 2013 р. № 39
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39-2013-%D0%BF>
3. Пошук та оформлення відносин з донором гуманітарної допомоги, – ЗУ «Про гуманітарну допомогу» від 22 жовтня 1999 року № 1192-XIV
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1192-14>
4. Оформлення визнання вантажу гуманітарною допомогою, – Наказ Мінсоцполітики від 04.2017 № 573 «Про затвердження Переліку документів, які подаються для визнання вантажів (товарів), коштів, у тому числі в іноземній валюті, виконаних робіт, наданих послуг гуманітарною допомогою»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0833-17>
5. Митне оформлення переданих (відправлених) від донора вантажів гуманітарної допомоги, –
 - 5.1. Постанова КМУ від 22 березня 2000 р. № 544
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/544-2000-%D0%BF>
 - 5.2. Митний кодекс України
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
6. Оподаткування Благодійної організації – Податковий кодекс України
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
 - В ПКУ розрізняються особливості оподаткування самої благодійної організації так і
 - набувачів благодійної допомоги (якщо це фізичні особи – то Благодійний фонд є по відношенню до них податковим агентом).

Резюме

У разі ввезення в Україну товарів в якості гуманітарної допомоги, незалежно від її призначення та кінцевого отримувача, необхідно здійснити визначені законодавством України кроки. Зокрема, для ухвалення рішення про визнання вантажів гуманітарною допомогою необхідно подати до Міністерства соціальної політики України або обласних, Київської міської державних адміністрацій такий пакет документів:

- заяву про визнання допомоги гуманітарною із зазначенням складу вантажу, його кількості та ваги, а також відомостей про відправника (донора) та країни, звідки відправлятиметься гуманітарна допомога;
- письмову пропозицію донора про надання гуманітарної допомоги (дарчий лист);
- письмову згоду отримувача гуманітарної допомоги на її одержання (єдиний реєстр отримувачів гуманітарної допомоги);
- інвойс (рахунок-фактуру);- план розподілу вантажу серед юридичних осіб;
- інші документи (у разі необхідності), зокрема письмове підтвердження терміну придатності продуктів харчування, засобів гігієни; проведення епідеміологічної та санітарної обробки (дезінфекції), стану та якості речей, які були у вжитку, із зазначенням відсотку їх зносу тощо. Необхідно врахувати, що в Україну дозволяється ввезення лише таких товарів (предметів) гуманітарної допомоги, які, задовольняючи відповідні потреби набувачів гуманітарної допомоги в Україні, не створюють загрози життю чи здоров'ю фізичних осіб та довкіллю України.

Компанія Вікторія

Оподаткування допомоги, наданої волонтерами учасникам АТО

Як відомо, сьогодні в Україні діє значна кількість волонтерів і волонтерських організацій, зусилля котрих направлені на підтримку українських військових в АТО. Їх роль в жодному випадку не може бути недооцінена. Це справжні Українці в душі і серці; вони роблять все можливе і неможливе у теперішніх надзвичайно складних умовах для нашої армії, добровольчих батальйонів й інших збройних формувань.

Компанією «Вікторія» забезпечувався правовий супровід реєстрації та організації діяльності волонтерської організації ГО «ВО «Буковина – українському війську». Для належного обліку волонтерської діяльності був ініційований запит до ДФСУ із проханням роз'яснення порядку оподаткування наданої фізичній особі-набувачу волонтерської допомоги та порядок звітності; зокрема цікавило запитання – чи подає волонтерська організація інформацію про набувачів благодійної допомоги в звіті 1-ДФ.

Це пов'язано з тим, що у волонтерській діяльності іноді існують випадки, коли з наданням допомоги неможливо ідентифікувати отримувача. Наприклад – надання допомоги задіяним військовим та добровольцям в зоні безпосередніх військових дій АТО. Для ідентифікації осіб, що отримуватимуть допомогу, – об'єктивно можливості може і не бути.

Державною фіскальною службою було надано вичерпну відповідь, котрою роз'яснюються порядок оподаткування та звітності щодо волонтерської діяльності.

Лист ДФСУ від 07.11.2014р. №6415/6/99-99-17-03-03-15 у

сканованому варіанті подаємо нижче.

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДФС України)

Львівська пл., 8, м. Київ-53, МСП 04655, тел.: (044) 272-51-59, факс: (044) 272-08-41
www.minrd.gov.ua; e-mail: kabmin_doc@minrd.gov.ua, gromada@minrd.gov.ua Код ЄДРПОУ 39292197

04.11.2014 6415/6/99.99.17-03-03-15 На № 20/0001292 від 12.10.2014

ТОВ «Універсальна правничо-
фінансова аутсорсингова
компанія «Вікторія»»,
а/с 144, м. Київ, 03134

Про розгляд листа

Державна фіскальна служба України в межах компетенції розглянула лист ТОВ «Універсальна правничо-фінансова аутсорсингова компанія «Вікторія»» від 12.10.2014 № 20/0001292 (вх. № 22065/6 від 20.10.2014) та повідомляє, що ДФС як контролюючий орган відповідно до ст. 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) надає платникам податку податкові консультації.

Податкова консультація – це допомога контролюючого органу конкретному платнику податків стосовно практичного використання конкретної норми закону або нормативно-правового акта з питань адміністрування податків чи зборів, контроль за справлянням яких покладено на такий контролюючий орган (п.п. 14.1.172 п. 14.1 ст. 14 ПКУ).

Відповідно до п. 52.2 ст. 52 ПКУ податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.

Згідно із п. 52.1 ст. 52 ПКУ за зверненням платників податків контролюючі органи надають безоплатно консультації з питань практичного використання окремих норм податкового законодавства протягом 30 календарних днів, що настають за днем отримання такого звернення цим контролюючим органом.

Водночас повідомляємо, що відносини, пов'язані з провадженням волонтерської діяльності в Україні, регулюються Законом України від 19 квітня 2011 року № 3236-VI «Про волонтерську діяльність» (далі – Закон № 3236).

Пунктом 1 ст. 5 розділу II Закону № 3236 визначено, що волонтерська організація – це юридична особа, яка здійснює свою діяльність без мети одержання прибутку і отримала статус волонтерської згідно з вимогами цього Закону.

Відповідно до п. 1 ст. 1 розділу I Закону № 3236 волонтерська діяльність – добровільна, безкорислива, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами та волонтерськими організаціями шляхом надання волонтерської допомоги.

Волонтерська допомога – це роботи та послуги, що безоплатно виконуються і надаються волонтерами та волонтерськими організаціями.

Волонтерська діяльність є формою благодійництва.

Правове регулювання благодійної діяльності регламентовано нормами Закону України від 05 липня 2012 року № 5073-VI «Про благодійну діяльність та благодійні організації» (далі – Закон № 5073). Види благодійної діяльності перелічені у ст. 5 Закону № 5073.

Відповідно до ст. 1 Закону № 5073 встановлено, що благодійник – це дієздатна фізична особа або юридична особа приватного права (у тому числі благодійна організація), яка добровільно здійснює один чи декілька видів благодійної діяльності;

Законом України від 02 вересня 2014 року № 1668-VII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо деяких питань оподаткування благодійної допомоги» (далі – Закон № 1668), який набув чинності 26.09.2014, пункт 165.1 статті 165 Кодексу доповнено новим підпунктом 165.1.54, згідно з підпунктом «а» якого до загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку не включається сума (вартість) благодійної допомоги, виплаченої (наданої) благодійниками, у тому числі благодійниками – фізичними особами, які внесені до Реєстру волонтерів антитерористичної операції в порядку, визначеному Законом України «Про благодійну діяльність та благодійні організації», на користь учасників бойових дій – військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних) та працівників Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців, працівників Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які захищають (захищали) незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і беруть (брали) безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції; працівників підприємств, установ, організацій, які залучаються (залучалися) та беруть (брали) безпосередню участь в антитерористичній операції в районах її проведення у порядку, встановленому законодавством, або на користь членів сімей таких учасників бойових дій, які під час участі в антитерористичній операції, участі в забезпеченні її проведення зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я, загинули, померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, отриманих під час участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, чи визнані безвісно відсутніми в установленому порядку (далі – учасники бойових дій).

Постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 413 затверджено Порядок надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, який визначає процедуру надання статусу та категорії таких осіб.

Сума (вартість) зазначеної у п.п. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165 Кодексу благодійної допомоги, що не включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платників податку, визначається згідно з п.п. 170.7.8 п. 170.7 ст. 170 Кодексу.

Відповідно до п.п. 170.7.8 п. 170.7 ст. 170 Кодексу не включається до оподатковуваного доходу благодійна допомога, що надається відповідно до п.п. «а» п.п. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165 Кодексу, зокрема, у будь-якій сумі (вартості), що надається платникам податку, визначеним абзацом другим п.п. «а» п.п. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165 Кодексу, – для закупівлі або у вигляді спеціальних засобів індивідуального захисту (касок, бронешитів, виготовлених відповідно до військових стандартів), технічних засобів спостереження, лікарських засобів, засобів особистої гігієни, продуктів харчування, предметів речового забезпечення чи інших товарів (робіт, послуг) за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України, чи для оплати (компенсації) вартості лікарських засобів, донорських компонентів, виробів медичного призначення, технічних та інших засобів реабілітації, платних послуг з лікування, забезпечення виробами медичного призначення, технічними та іншими засобами реабілітації, послуг медичної реабілітації, санаторно-курортного оздоровлення.

Отже, до оподатковуваного доходу не включається благодійна допомога у будь-якій сумі (вартості), виплаченій (наданій), зокрема, благодійником - юридичною особою на користь учасників бойових дій за умови дотримання норм п.п. 170.7.8 п. 170.7 ст. 170 Кодексу. При цьому обов'язок щодо контролю за цільовим використанням коштів набувачами допомоги (учасниками бойових дій) покладається на благодійника – юридичну особу.

Разом з тим зауважуємо, що набувач благодійної допомоги зобов'язаний підтвердити благодійнику – юридичній особі статус учасника бойових дій. Тобто набувачі благодійної допомоги (учасники бойових дій) мають бути ідентифіковані.

Благодійник – юридична особа після підтвердження набувачами благодійної допомоги, які мають статус учасників бойових дій, цільового використання коштів, зазначає відомості про надані суми благодійної допомоги у податковій звітності.

Згідно із Довідником ознак доходів, наведених у додатку до Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку, затвердженого наказом Міністерства доходів і зборів України від 21.01.2014 № 49, зареєстрованим у Міністерстві юстиції

Україні 05.02.2014 за № 228/25005, сума благодійної допомоги, що надається благодійником – юридичною особою на користь платників податку – учасників бойових дій, відображається у податковому розрахунку за формою № 1-ДФ під ознакою доходу «169».

Разом з тим слід зауважити, що кожний конкретний випадок виникнення податкових відносин необхідно розглядати з урахуванням документів і матеріалів, що стосуються окремої справи, отже, безпосередньо платнику податку має бути надана податкова консультація згідно зі статтею 52 Кодексу.

Голова

ТОВ «Універсал»
фінансова компанія «Інвестор»
с/б 144, м. Київ
І.О. Білоус

Компанії «Вікторія»